

ЈАВНА УСТАНОВА
ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА И ЧИТАОНИЦА
ХЕРЦЕГ НОВИ

Број 23

ХЕРЦЕГ НОВИ 29. 01. 20 год.

ЈУ ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА И ЧИТАОНИЦА ХЕРЦЕГ НОВИ

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2019. ГОДИНУ

Херцег Нови, 2020. година

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2019. ГОДИНУ

Уводне напомене

Година 2019. за херцеговску библиотеку јесте година јубилеја. Обиљежили смо 70 година постојања Библиотеке и 50 година часописа *Бока: зборник радова из науке, културе и умјетности*. Од 1949. године, када је основана Градска књижница и читаоница у Херцег Новом, до наших дана, сабрано је доста постигнућа вриједних помена. Уз то, херцеговска библиотека достојно баштини 170 година дугу традицију своје претходнице, Српске читаонице, првоосноване библиотеке у херцеговском крају, коју су утемељили народни прваци 1850. године као мјесто сусретања, разговора и размјене идеја. У свечаном програму обиљежавања јубилеја представили смо најважније сегменте дјелатности. Задржавајући и поштујући неупитне вриједности традиционалног библиотекарства херцеговска библиотека следи као узорна народна библиотека у Црној Гори и окружењу, која сабира и чува писану баштину завичаја и легате, у складу са трендом модерног библиотекарства изграђује библиотечке колекције, успоставља модеран вид комуникације са корисницима, развија и редовно ажурира портал, покреће нове корисничке сервисе, у аналогном и онлајн формату, чланица је библиотечко информационог система COBISS, развија Завичајну збирку Боке Которске, издавачку дјелатност, дигитализацију, стручно осмишљене програме за дјecu и младе, промовише књигу, читање, доживотно учење, слободан приступ знању и информацијама, организује МСК *Трг од књиге*. У складу са мотом Библиотеке *ићи у сусрет потребама корисника и не заостајати за убрзаним развојем информационог технологија*, успјешно се трансформисала у модеран библиотечко-информациони центар и мјесто сусретања грађана.

Библиотека је добитник престижне струковне награде „Др Нико Симов Мартиновић“, а по мишљењу Матичне службе НБЦГ „Ђурђе Црнојевић“ „поставља стандарде у библиотечкој струци“ у Црној Гори.

У будућем раду очекујемо више разумијевања у смислу проширења простора и бољих финансијских услова, како Библиотека не би стагнирала, већ наставила да прати тренд модерног библиотекарства, да квалитетом услуга одговори сазнајним, образовним, друштвеним, културним и информацијским потребама корисника и из године у годину унапређује све сегменте дјелатности.

Други јубилеј јесте 50 година од публикавања 1. броја часописа *Бока: зборник радова из науке, културе и умјетности*, покренутог 1969. године. Зборник Бока далекосежан је допринос култури Херцег Новог и Боке Которске, незаобилазан извор за будућа мултидисциплинарна изучавања Боке и ширег медитеранског простора, којем припада и својеврсна „замјена за ненаписану историју Боке Которске“.

Историја и културна баштина Боке Которске неискрпна је тема, а наш задатак да подстичемо досадашње и будуће сараднике Зборника да истражују и објављују резултате истраживања, наставимо рад започет давне 1969. године, унапређујемо Зборник у складу са модерним технолошким могућностима и захтјевима научно-истраживачког рада и више никада не доведемо у питање континуитет његовог публикавања.

Годишњи извјештај о раду ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови јесте обједињени преглед свих сегмената дјелатности и бројних програма у 2019. години, сачињен да информише све законом прописане субјекте о реализованим програмима, просторним, кадровским и финансијским условима, проблемима и ограничењима у реализовању дјелатности.

Дјелатност Библиотеке у 2019. години реализована је у складу са Програмом рада за 2019. годину и законском регулативом из области: културе, заштите културне баштине, библиотекарства и смјерница IFLA-е, а финансирана из средстава Оснивача (Буџет Општине Херцег Нови 2019), Туристичке организације Херцег Нови (МСК *Трг од књиге 2019*; пројекат „Израда конзерваторског пројекта и спровођење мјера конзервације, рестаурације и дигитализације серијске публикације *Слобода* (Сан Франциско, 1893-1906)“) и Министарства културе Црне Горе (Програм заштите и очувања културних добара за 2019).

На реализацији Програма било је ангажовано 8 запослених са следећом квалификационом структуром: 4-ВСС, 1-ВШС, 3-ССС, на стручним пословима: 1 библиотекар савјетник, 2 библиотекара, 1 библиотекар приправник, 1 виши књижничар и 2 књижничара, сви са положеним стручним испитом за библиотекара, односно вишег књижничара и књижничара и одговарајућим лиценцама за рад у

кооперативно-информационом систему COBISS. У 2019. години једно радно мјесто – библиотекар за рад са дјецом упражњено је од 01. фебруара због коришћења родитељског одсуства, а није попуњено из разлога што је најављено након усвајања Буџета за 2019. годину.

Извјештај о раду за 2019. годину сачинили смо на основу дневних извјештаја запослених и бројних статистика које се у Библиотеци уредно воде током године.

Рад у Библиотеци одвијао се, оквиру 40-о часовне радне недјеље, у двије смјене, зимско вријеме 07.00-19.30, односно лјетње вријеме 07.00-20.30 и суботом 07.30-12.30.

Фактори који су имали негативан утицај на реализацију Програма ни у 2019. години нијесу побољшани па их, због значаја за рад установе, готово у цјелости понављамо:

- **Недовољан и нефункционалан простор** - Није могуће, у складу са стандардима, смјестити и организовати библиотечки фонд (недостаје мобилијар, посебно за смјештај некњижне грађе), обезбиједити доступност, односно слободан приступ књизи, што је један од основних принципа струке, успоставити континуитет програмских активности са дјецом и младима, континуитет књижевних програма, предавања, изложби, радионица, округлих столова, инсталирање и оптимално коришћење опреме за дигитализацију, нити адекватне услове за стручну обраду библиотечке грађе, односно ефикасније услуживање корисника на пријемном пулту.
- **Неадекватан и неблаговремен прилив финансијских средстава** - Упркос упорном изношењу аргумената о неопходности и значају обезбјеђивања минималних финансијских средстава за реализовање свих сегмената дјелатности, а посебно неупитне годишње набавке књига за све категорије корисника (дјеца, млади и одрасли), различитих интересовања и захтјева у смислу библиотечких услуга, који имају изграђену навику да читају из задовољства, уче, усавршавају се, студирају, докторирају, пишу стручне и научне радове..., желе да се сусретну са писцима, научницима, критичарима..., што на најбољи начин илуструју бројчани подаци који слиједу у одјелу Принављање фонда, стручна обрада и кориснички сервис, није дошло до побољшања.
- **Недовољан број извршилаца на стручним пословима** – Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови, који је усвојен 22.04.2019. године, систематизовано је 13 радних мјеста са 15 извршилаца, што представља минимум за оптималне услове реализовања постојећег концепта дјелатности и обима послова. Годинама уназад образлажемо потребу за упошљавање макар још једног библиотекара (ВСС VII – 240 ЦСПК) и секретара (ВСС VII-240 ЦСПК) правник, због изузетног повећања обима послова правно-административног карактера и јавних набавки, тим прије што немамо ни службеника за обављање административних послова. Ове послове, на штету својих редовних послова и без стручних компетенција, годинама обављају директор, библиотекар и виши књижничар. Постојећи висок ниво дјелатности и очекивани развој у свим сегментима подразумева готово двоструко више извршилаца са стручним компетенцијама.

ЗАВИЧАЈНА ЗБИРКА БОКЕ КОТОРСКЕ

Посебно истичемо да, нажалост, годинама уназад за овај изузетно значајан сегмент дјелатности не приходимо финансијска средства, већ обављамо послове који не подразумевају трошкове, а остале повремено уз обављање других сегмената дјелатности. Одлазак на службено путовање за потребе корисничког сервиса *Међубиблиотечка позајмица*, рад на *press clipping*-у или достављање обавезног примјерка Националној библиотеци Црне Горе „Ђурђе Црнојевић“ користимо за повремено библиографско истраживање за Завичајну збирку, а одлазак на Београдски сајам књига за обилазак антикваријата у циљу попуњавања фонда Завичајне збирке. Недостатак средстава за дигитализацију, изложбе, библиографско истраживање, конзервацију, набавку опреме... надомјешћујемо средствима која обезбјеђујемо аплицирајући за пројекте Министарства културе Црне Горе и Туристичке организације Херцег Нови.

Дигитализација

За пројекат *Дигитализација Легата др Душана Петковића*, којим смо аплицирали за средства из Програма заштите и очувања културних добара за 2019. годину, Министарство културе Црне Горе је

опредијелило износ од 2.500,00 Е. Пројекат смо реализовали у складу са Правилником о националним стандардима за дигитализацију библиотечке грађе, примјењујући критеријуме за селекцију грађе и избор приоритета, а на његовој реализацији били су ангажовани библиотекар савјетник, библиотекар и виши књижничар. Како је ријеч је о библиотечној грађи која припада категорији старе и ријетке књиге на страним језицима, селекцију, вредновање и избор приоритета реализовали смо у складу са чл. 4 Правилника о националним стандардима за дигитализацију библиотечке грађе, примјењујући сљедеће критеријуме: грађа која има универзални научни, умјетнички и културни значај, раритетна библиотечка грађа, грађа означена екслибрисом, поријекло грађе, вријеме настанка грађе. Такође, опредјељујућу улогу имала је потреба да се обезбјеђивањем дигиталне копије заштити грађа од оштећења при евентуалном коришћењу, омогући приступ на даљину, али и популаризује Библиотека и њени фондови. У овој фази дигитализације, примјенили смо хронолошки критеријум и дигитализацију започели са најстаријим примјерцима. Дигитализовали смо 10 најстаријих репрезентативних наслова монографских публикација: 1 рукописну књигу из друге половине 18. вијека и девет које су штампане у периоду од 1550. до 1686 године, односно 5220 страница. Након скенирања свака страница је обрађена у програму *Photoshop* како би, уз коришћење програма *Bookreader*, била постављена на портал. Електронска база података *Легата др Душана Петковића* доступна је посредством нашег портала свим заинтересованим корисницима, а сада и репрезентативни раритетни примјерци у пуном тексту.

Конзервација

Туристичка организација Херцег Нови донирала је Библиотеци новчани износ од 4.500,00 € за Пројекат *Израда конзерваторског пројекта и спровођење мјера конзервације, рестаурације и дигитализације серијске публикације „Слобода“ (Сан Франциско, 1893-1906)*. Уговор о донацији потписан је 2018. године, када је уплаћен први дио средстава, међутим реализација Пројекта отпочела је у јануару 2019. године. Реализација Пројекта повјерена је НВО Друштво конзерватора и рестауратора Црне Горе из Подгорице, уз стручни надзор конзерватора савјетника. Пројекат је реализован у оквиру сљедећих сегмената: техничка обрада и исписивање реверса за примопредају, детаљан опис сваког сљедећих сегмената: техничка обрада и исписивање реверса за примопредају, детаљан опис сваког броја предметне грађе, израда конзерваторског пројекта, спровођење мјера конзервације и рестаурације, прије увезивања, дигитализација комплета у Библиотеци, увезивање у 5 свезака, стручни надзор, обрада материјала за постављање на портал Библиотеке. Сходно Извјештају стручног тима, спровођење конзерваторских мјера изведено је у складу са конзерваторским пројектом у оквиру неколико фаза рада: припремни радови, спровођење конзерваторских мјера, израда фото и аналогне документације постојећег стања, детекција свих присутних механичких и биохемијских оштећења, нумерација листова, дезинсекција и дезинфекција, развезивање публикације, хемијска анализа, механичко чишћење, хемијско чишћење, неутрализација, ручна рестаурација, пресовање, увезивање и коричење. Укупан број страна је 905, од којих је веома оштећено 13, а дјелимично 81 страница. Након конзервације лист је препевезан и укоричен у 5 свезака, према годинама излажења. Дио Пројекта реализовала је Библиотека и то на начин што је након завршене конзервације на Цетињу, а прије увезивања, урађена дигитализација годишта које посједујемо, односно 1901-1905. Скенирано је укупно 905 страница, а сваки од 905 скенова је додатно обрађен у програму *Photoshop*, ради каснијег објављивања на сајту (програм *Bookreader*). Примјеном конзерваторско-рестаураторских мјера санирана су оштећења, продужен вијек трајања и очувана изворна вриједност ове изузетно вриједне грађе. Постављањем дигитализованог материјала на портал Библиотеке, омогућили смо, такође, висок степен доступности великом броју корисника, како у Библиотеци тако и на даљину, јер у оштећеном стању није било могуће коришћење. Реализацијом пројекта конзервације истовремено промовишемо раритетну предметну грађу (по нашем сазнању једини сачувани примјерци), као прворазредни извор за истраживање исељеништва Бокеља и Црногораца у Америци и дио писане културне баштине Боке Которске и Црне Горе.

Издавачка дјелатност

Већ годинама уназад, ограничена минимална средстава на овој позицији, омогућавају искључиво публиковање годишњака *Бока : зборник радова из науке, културе и умјетности* и Билтена Међународног сајма књига *Трг од књиге*. У децембру објављен је 39. број, чиме се навршило 50 година излажења часописа. Свечаним програмом обиљежили смо овај значајан јубилеј, али усљед недостатка времена и средстава, нисмо успјели да реализујемо планирани редизајн часописа. Нови број садржи 8 оригиналних и стручних радова, 1 прилог, 1 приказ и 2 чланка из категорије грађа. Заступљени аутори

су академици, универзитетски професори и стручњаци који пишу на теме из своје струке или неке друге области свог интересовања, а све у вези са Боком Которском.

Објавили смо и *Билтен МСК Трг од књиге 2019*, а онлајн издања ових публикација доступна су на нашем сајту у PDF формату.

Од познатог руског писца за дјecu, Јурија Нечипоренка, који је био гост наше Библиотеке, добили смо права за објављивање његове књиге у преводу, *Мале бајке*. Илустратор књиге, Љубов Пудејева, нам је такође уступила права. Како смо од Општине Херцег Нови добили одобрење за средства за објављивање књиге, отпочели смо са припремама, ангажовали преводиоца Владимира Коларића и од штампарије добили понуду за штампу књиге. Међутим, како нијесмо приходовали средства за ову намјену, објављивање књиге смо одложили за наредну годину.

Портал Библиотеке

Портал Библиотеке представља једну од најбољих могућности популарисања рада установе и библиотечких колекција. Током 2019. године портал је редовно ажуриран и садржајно допуњаван информација о свим сегментима дјелатности. Посебно издвајамо обиман дигитализовани материјал: наслови из Легата др Душана Петковића и раритетни лист *Слобода*, (*Сан Франциско, 1893-1906*), бројни културни програми и *Трг од књиге*, програми за дјecu... илустровани са више стотина фотографија. На порталу је објављен и значајан аудио и видео материјал који углавном документује културне програме Библиотеке.

Библиографско истраживање, принављање и стручна обрада Збирке

Средства на овој позицији, нажалост, нијесу приходована ни ове године, тако да смо, као и годинама уназад, обављали само оне послове који не подразумевају значајнија финансијска средства. У неколико наврата, боравили смо на Цетињу, у Националној библиотеци Црне Горе, гдје смо радили на изради прес клипинга из дневних новина које Библиотека не принавља и селектовали смо 468 чланака. Из 4 наслова серијских публикација које купујемо, односно добијамо од Оснивача, издвојили смо 3769 чланака. Фонд серијских публикација Збирке попуњава се искључиво поклоном и размјеном. Приновили смо 35 јединица. Што се тиче монографских публикација, оне имају приоритет приликом годишње куповине књига, а набавку вршимо и откупом од завичајних аутора. Велики број аутора и издавача нам благовремено доставља своја издања као обавезни примјерак или поклон. Такође, из фонда вишкова Националне библиотеке Црне Горе у пар наврата годишње бирамо књиге на поклон. Трудимо се да актуелне наслове обезбиједимо одмах, а упоредо радимо и на попуњавању фонда дезидератима проналазећи недостајуће наслове на антикваријатима на Београдском сајму књига. Приновили смо укупно 332 јединице монографских публикација, 9 куповином, 273 поклоном, а 50 јединица је сопствени тираж (сепарати бр. 38 и 39 Зборника *Бока*). Број физички обрађених и инвентарисаних јединица износи 322, од тога 12 на страним језицима. У електронску базу података унесена су 132 записа (123 смо преузели из базе COBISS, преузели смо 2 ЦИП-а, а креирали 7 записа). Ситни библиотечки материјал приновљен је са 391 јединицом грађе. Тренутно бројчано стање овог фонда је 14856 јединица.

Корисницима који нам шаљу упите благовремено одговарамо у виду брзе и стручне информације, претражујемо базе података и обезбјеђујемо коришћење литературе у читаоници. Издали смо укупно 12701 јединицу грађе - 212 монографских публикација, а 12489 бројева серијских публикација и јединица прес клипинга. Обавили смо 9052 претраживања у бази БОКА. У депо смо уложили 12833 јединице грађе.

РАД СА ДЈЕЦОМ И МЛАДИМА

Редовни дјечији програми - одржавају се сваке суботе за вријеме трајања школске године:

- **Игром до књиге** – програм за дјecu од 3 до 9 година у трајању од 45 минута. Програм укључује изражајно читање и интерпретирање књижевног предлошка кроз игру и интеракцију. Одржана су 22 програма у којима је учествовало триста педесеторо дјече.
- **Читам, маштам, стварам** - програм за дјecu од 9 до 12 година у трајању од 60 минута. Попут програма *Игром до књиге*, овај програм подразумева изражајно читање узорног књижевног текста, али се нагласак ставља на стваралачко тумачење текста, кроз ликовно представљање прочитаног, слободно завршавање започете приче или замишљања себе у ситуацијама из приче, а неколико малишана написали су пјесме чији су мотив били

књижевни јунаци. Одржан је 21 програм у којем је учествовало стотину осамнаесторо дјеце.

Наведени програми утемељени су на принципу читања и усвајања нових знања кроз игру, примјерено најранијем узрасту наших читалаца, преко маштовитог интерпретирања књижевног текста кроз ликовно или вербално стваралаштво, сагласно когнитивно-развојној доби дјеце. Да би побудили машту и развили моћ закључивања, одржали пажњу и интересовање дјеце, библиотекарски су користили: мултимедијалне презентације у Power Point-у, богате илустрацијама, занимљивим документарним прилозима о природи и друштву; игре и задатке који подстичу опажање, поређење и логичко резоновање; музичке композиције за дјецу и једноставне плесове; игре: приче слагалице, загонетке; репродукције ремек дјела класичне умјетности (музичке и ликовне), прилагођене узрасту и интересовањима дјетета. Тако су дјеца након слушања Хофманове приче *Крцко Орашчић и краљ мишева*, гледали кратак исјечак из истоименог балета, за који је музику компоновао Чајковски; приликом читања грчких митова дјецу смо упознали са музиком Старе Хеладе, чији су нотни записи давно изгубљени, али се реконструишу захваљујући савременим домашајима науке. Циљ ових програма јесте да формирамо будуће читаоце са изграђеним културним потребама. Програмима је присуствовало осамдесет петоро одраслих, а кориштено је 1040 књига.

- **Читамо заједно** – програм за дјецу са посебним потребама из Дневног центра. Одржана су 4 програма којима је присуствовало тридесет петоро дјеце и дванаесторо одраслих.
- **Први пут у библиотеци** – овај програм има за циљ да се дјеца упознају са дјелатношћу Библиотеке и услугама које им нуди, на пријемчив начин како би осјетили да су увијек добродошли. Програм се одржава једанпут годишње и траје 45 минута. Похађају га предшколци и ученици првог разреда основних школа, који бесплатно постају чланови Библиотеке. Библиотекарски разговарају са дјецом: постављају им питања о сврси и раду библиотеке, значају читања, наводећи их питањима и асоцијацијама на тачан одговор. На тај начин, библиотекарски подстичу интересовање дјеце и помажу им да стекну исправну представу о дјелатности библиотеке. Мултимедијалну презентацију прати изражајно прочитан књижевни предлог прилагођен узрасту. Одржали смо 7 програма којима је присуствовало стотину шездесет шесторо дјеце и четрнаест наставника.
- **Књижевна радионица Гордана Тимотијевић** – у сарадњи са херцеговским основним школама приредили смо лиценциране дјечије радионице, које је водила позната дјечија књижевница Гордана Тимотијевић. Радионице су похађали ученици од 4. до 8. разреда из све четири градске школе. Књижевне радионице, едукативног карактера, подстицајне за развој мишљења, маште и способности креативног изражавања биле су лијеп повод да се у амбијенту библиотечке читаонице вршњаци из различитих школа зближе и сарађују. Одржали смо 10 радионица којима је присуствовало стотину педесет осам ђака и шесторо наставника.
- **Мастер – клас из штампе** – у оквиру радионице *Сусрет са руским писцима у Градској библиотеци*, Јевгениј Потколзин одржао је час из штампе. Уз помоћ инструктора дјеца су у овој техници израдила по један рад. Учествовало је деветнаесторо дјеце и двоје наставника.
- **Тематска радионица** – дјеца ОШ „Милан Вуковић“ су из 40 одабраних књига издвајали пјесме и организовали их на својим плакатима према темама: љубав, другарство, породица, природа, животиње. Учествовало је двадесет осморо дјеце и један наставник.
- **Гостовање писца – Јуриј Нечипоренко** – у оквиру радионице *Сусрет са руским писцима у Градској библиотеци*, познати руски књижевник Јуриј Нечипоренко разговарао је са дјецом о стваралаштву Пушкина, Гогоља, Ломоносова, па и о томе како је сам постао писац. Присуствовало је деветнаесторо дјеце и двоје наставника.
- **Међународни дан књиге за дјецу, 2. април** – Библиотека је организовала бесплатно годишње учлањење и пригодну изложбу дјечијих књига *Дјечија књижевност у фонду градске библиотеке*. Изложбу је посјетило двадесеторо дјеце.

- **Међународни дан књиге и ауторских права, 23. април**
 - у сарадњи са ЈУ СМШ „Иван Горан Ковачић“ организован је 10. литерарни конкурс *Отвори књигу, отвори свијет*. На конкурс је учествовало двадесет троје ученика I, II, III и IV разреда средње школе. Жири је одабрао 4 најбоља рада, које је библиотека наградила вриједним књигама. Награђени ученици прочитали су своје радове у свечаној сали школе „Иван Горан Ковачић“.
 - у сарадњи са међународном образовном установом, Бизнис академијом, која је овим поводом поклонила курс језика за наше кориснике, за троје ученика средње школе омогућили смо бесплатан онлајн курс енглеског језика.
- На **МСК Трг од књиге 2019** једно вече смо посветили најмлађима. Организовали смо 2 програма, којима је присуствовало око 200 посјетилаца.
- **Изложба награђиваних канадских књига** - у оквиру књижевне вечери *Перцепција савремене канадске књижевности*, у сарадњи са Амбасадом Канаде, уприличена је *Изложба награђиваних канадских књига по избору Канадског савјета за умјетност*. Изложбу је посјетило педесеторо ученика у пратњи двоје наставника. Библиотекари су ђацима представили савремену канадску књижевност и појаснили зашто је она једна од најпопуларнијих и најпревођенијих свјетских књижевности.

У току 2019. године реализовали смо укупно 72 програма за дјецу, присуствовало је 1186 малишана, 277 одраслих, а коришћена је 1721 књига.

КУЛТУРНИ ПРОГРАМИ И МСК ТРГ ОД КЊИГЕ 2019

Библиотека је са Секретаријатом за културу и образовање Општине Херцег Нови, успјешно реализовала све програме предвиђене Планом Међународног сајма књига *Трг од књиге 2019*. Имајући у виду да средства за реализацију књижевних програма добијамо готово искључиво за Сајам, трудимо се да тих осам дана, односно вечери, искористимо на најбољи могући начин и публици представимо квалитетан и разноврстан програм. Ове године, у потпуности смо оправдали висока очекивања која једна манифестација високог реномеа, попут *Трга од књиге*, подразумејева. Гостовала су чак три реномирана страна писца: Роман Сенчин из Русије, који је отворио Сајам, а своје дјело су, поред њега, представили и Израелац Амир Ор и Марек Томан из Чешке. У програмима су своје студије представили универзитетски професори, организовали смо омаж Владети Јеротићу, представили награђена дјела и дјела са завичајном тематиком. На Округлом столу, јединственом по квалитету и значају теме за савремену књижевност, учествовало је 13 еминентних домаћих и страних писаца, преводилаца, издавача и књижевних критичара.

Програм свечаног отварања МСК Трг од књиге 2019

- БЕСЈЕДА НА ОТВАРАЊУ - Роман Сенчин
- STAND DOWN SHOW / Небојша Миловановић (Учествују: Небојша Миловановић, драмски умјетник, Александар Милетић, пијаниста и Дубравка Милетић, вокални солиста)

Књижевни програми

- ПОДРУЧЈЕ ЗА ПОТАПАЊЕ / Роман Сенчин (Говоре: Роман Сенчин, Радмила Мечанин, преводилац и Гојко Божовић, уредник ИК Архипелаг)
- ПОХВАЛА ОПОРТУНИЗМУ / Марек Томан (Говоре: Марек Томан, Драгана Петронијевић, преводилац и Зоран Хамовић, уредник ИК Слио)
- РЕЦИ И ЈА ЋУ БИТИ / Амир Ор (Говоре: Амир Ор, Вида Огњеновић, преводилац и Гојко Божовић, уредник ИК Архипелаг)
- ПОМОР И СТРАХ / Вуле Журић (Говоре: Вуле Журић и Мухарем Баздуљ, књижевни критичар)
- АКАДЕМИКУ ВЛАДЕТИ ЈЕРОТИЋУ У ЧАСТ (Говоре: проф. др Драган Симеуновић и Желидраг Никчевић, модератор)
- МАПА / Гојко Божовић (Говоре: Гојко Божовић и Тамара Крстић, књижевни критичар)

- ЦРЊАНСКИ - БИОГРАФИЈА ЈЕДНОГ ОСЕЋАЊА / Мило Ломпар (Говори: проф. др Мило Ломпар)
- ЉУДИ И БРОДОВИ / Сениша Луковић (Говоре: Сениша Луковић и Никола Маловић, уредник ИК Књижара Со)
- ЊЕГОШЕВ ДОЖИВЉАЈ ЉЕПОТЕ / Соња Томовић Шундић (Говори: проф. др Соња Томовић Шундић)
- ЉУБАВ И ЛАЖИ ИЛИ КУЋА ОД КАРТОНА / Оливера Доклестић (Говоре: Оливера Доклестић и др Андријана Николић)
- МЕДИТЕРАНСКИ СВЕТИОНИК / Зоран Живковић (Говоре: др Зоран Живковић и мр Ђорђе Малавразић)

Дјечији програми

- АНИН СВЕТ СНОВА : позоришна представа за дјецу – Позориште Пан театар (Играју: Тијана Упчев, Бојана Ђурашковић, Петар Арсић и Марио Шаран)
- У ШАРЕНУ ШАРУ КО УМЕ ДА ГЛЕДА И СВЕ ШТО ЈЕ СИВО ШАРЕНО ИЗГЛЕДА / Гордана Тимотијевић (Говори: Гордана Тимотијевић)

Музички програм

- ВИС *LA ROSA* : концерт на затварању (Учествују: Линда Познановић, клавира, Стеван Томашевић, глас, Ђуро Познановић, клавира, Николина Пушара, глас, Александар Бубања, гитара и Босиљка Кулишић Чавић, хармоника)
- МУЗИЧКИ ИНТЕРМЕЦО: Николина Пушара, проф. соло пјевања; Стеван Томашевић, проф. соло пјевања; Александар Бубања, проф. гитаре; Ђуро Познановић, проф. клавира; Линда Познановић, проф. клавира; Игор Новак, проф. виолончела; Босиљка Кулишић Чавић (хармоника)

Пратећи програм

- КЊИЖЕВНА КРИТИКА ИЗМЕЂУ КЊИЖЕВНОСТИ И МАРКЕТИНГА : округли сто (Учесници: Гојко Божовић (медијатор), Роман Сенчин, Амир Ор, Марек Томан, Вида Огњеновић, Тамара Крстић, Зоран Хамовић, Мухарем Баздуљ, Вуле Журић, Желидраг Никчевић, Божена Јелушић, Никола Маловић и Оливера Доклестић)

У фебруару смо, у оквиру јубиларног 50. Празника мимозе, представили добитника НИН-ове награде за најбољи роман у 2018. години, *Заблуда Светог Себастијана* Владимира Табашевића. У програму који је одржан у фоајеу Дворане Парк, поред аутора, говорила је проф. др Славица Перовић.

Представљање 38. броја часописа *Бока: зборник радова из науке, културе и умјетности* приредили смо поводом обиљежавања *Свјетског дана књиге и ауторских права* (23. април). Програм је одржан у читаоници библиотеке, а говорили су: проф. др Илија Лалошевић, мр Зорица Чубровић и мр Ђорђе Малавразић.

У оквиру обиљежавања *Дана Канаде у Херцег Новом*, у септембру је у читаоници Библиотеке одржано књижевно вече *Перцепција савремене канадске књижевности*. О савременој канадској књижевности говорили су Њ. Е. Кати Чаба, амбасадор Канаде и др Зоран Живковић, књижевни критичар и есејиста, а модератор вечери била је Олгица Маринковић. Пратећи програм била је *Изложба награђиваних канадских књига по избору Канадског савјета за умјетности*.

Библиотека је организовала и једну прес промоцију. Књигу *Економски биографски времеплов : календар економских великана*, аутор проф. др Милан Р. Милановић, универзитетски професор и научни савјетник, представио је у разговору са новинарком Витком Вујновић.

Поводом *Националног дана подизања свијести о библиотекама*, 5. октобра, Библиотека се и ове године придружила акцији *Библиотеке за студенте* и тог дана понудила бесплатно учлањење свим студентима.

Поводом два значајна јубилеја која смо прославили ове године, у децембру смо приредили два квалитетна културна програма. У оквиру обиљежавања *70 година Библиотеке*, у Дворани Парк

организовали смо свечани програм. У име оснивача Библиотеке, бројну публику поздравио је предсједник Општине Херцег Нови, Стеван Катић. Историјат и дјелатност Библиотеке, у презентацији богато илустрованој фото и видео материјалом, представила је директорица Невенка Митровић, библиотекар савјетник. У наставку програма изведен је музичко-поетски кабаре *Да, то су били дани*. Ријеч је о комбинацији музике, поезије и хуморне анегдотске грађе. Публика је уживала у стиховима Милоша Црњанског, Љубомира Симовића, Вита Николића, Матије Бећковића, Лазе Костића и других знаменитих пјесника, анегдотама о познатим личностима, попут Зорана Радмиловића и Бране Петровића, као и у различитим музичким жанровима, од шансоне, рокенрола, домаћег и страног евергрини.

Програм обиљежавања јубилеја *50 година излажења часописа Бока : зборник радова из науке, културе и умјетности* одржан је у Галерији „Јосип Бепо Бенковић“. Учествовали су академик Злата Бојовић, дугогодишњи чланови редакције, проф. др Ђорђе Бубало и проф. др Илија Лалошевић и главни и одговорни уредник, Невенка Митровић. У исцрпном излагању учесници су, са разних аспеката, представили радове, теме и ауторе заступљене у зборнику *Бока* од почетка излажења, присјетили се свих претходних уредника и чланова редакције и истакли значај и реноме нашег часописа.

ФОНД И КОРИСНИЧКИ СЕРВИСИ

Ревизија Основног фонда монографских публикација УДК група 8 (припремни послови)

У периоду од јуна до октобра, уз повремене прекиде ради обављања других послова, одвијали су се припремни послови за ревизију дијела Основног фонда монографских публикација - група 8, која обухвата дјечију књижевност, националне књижевности, критику, лингвистику и сродне науке. Грађа је смјештена у Депоу 1 и Пријемном одјељењу Библиотеке. Послови представљају наставак активности на припреми ревизије из 2017. и 2018. године. На овим пословима били су ангажовани библиотекар савјетник, библиотекар, библиотекар приправник и 2 књижничара. Комисија је примјењивала метод рада дефинисан Планом ревизије: савјештање грађе *de visu*, са књигом инвентара и електронским базама података – BIBLIO и COBISS.

Реализоване су сљедеће активности: издвајање књига из фонда дјечије књижевности за отпис и понуду (оштећене књиге, стара издања непривлачна за дјецу, неактуелни наслови, мултипликати); издвајање књига из фонда белетристике за отпис и понуду (оштећене и неактуелне књиге, мултипликати, непотпуни наслови у више томова); повлачење другог и трећег примјерка и улагање у један јединствени низ; евиденција књига које нијесу обрађене у бази COBISS и непосредна обрада; исправке у бази COBISS; повлачење дјечијих књига на француском језику (одлагање у изнајмљени простор са намјером да се понуди на коришћење HBO Avenir); повлачење књига из пријемног одјељења и улагање у Депо 1 (дупликати, као и сви други жанрови осим романа).

Извршили смо комплетно помјерање фонда при правилном улагању по УДК и уазбучавање фонда. За све повучене књиге сачинили смо спискове - за отпис и понуду и, сходно законској процедури, отписану грађу понудили Националној библиотеци Црне Горе. Према списковима за отпис, односно за понуду грађе, повучен је укупно 1951 примјерак. Све књиге отписане су у књизи инвентара, бази BIBLIO и бази COBISS.

Принављање, обрада и уређење фонда

Два основна вида набавке грађе у Библиотеци су куповина и поклон. Основни фонд монографских публикација је током 2019. године обогачен са укупно 2603 јединице грађе. Поклоном смо приновили 1767 примјерка, а 25 примјерака је сопствени тираж (сепарати бр. 38 и 39 Зборника *Бока*). За размјену и фонд мултипликата, односно неактуелне књиге издвојили смо 51 књигу. Куповином, повремено у току године, и годишњом набавком након Београдског сајма која је најобимнија, приновили смо 811 примјерака монографских публикација. И ове године смо, на име компензације за закуп штандова на МСК *Трг од књиге*, приновили 132 примјерка књига. Физичка обрада приновљене грађе обавља се благовремено, као и унос у електронску базу података посредством система узајамне каталогизације из база COBISS.CG и COBISS.SR. Инвентарисали смо укупно 1194 јединице, а из поменутих база преузели 1941 запис монографских публикација.

Набавка подразумијева континуиран посао током године, праћење актуелне продукције, претраживање каталога издавача, селекција грађе сходно расположивим финансијским средствима, израда спискова и обезбјеђивање најбоље понуде од издавача и дистрибутера.

Редовни фонд серијских публикација приновљен је са 1888 јединица: куповином 408, а поклоном 1480. Од културно-образовних институција добијамо углавном стручне часописе из области библиотекарства, књижевности, лингвистике и умјетности, а од 2018. године, у циљу рационализације трошкова, од Општине Херцег Нови преузимамо 4 наслова дневних новина. Картонирали смо 411 бројева серијских публикација.

Током године редовно смо улагали и дубински узбучавали грађу, излучивали оштећене примјерке, мултипликате, неактуелну грађу, израђивали спискове за отпис, размјену, мултипликате. Уложено је укупно око 49000 јединица монографских и серијских публикација.

Корисници и кориснички сервис

Увидом у дневну и мјесечну статистику (мјесечна статистика рада са корисницима, евиденција чланова Библиотеке, евиденција корисника Читаонице, реверси издате грађе...), коју запослени ажурно воде, добили смо прецизне бројчане податке:

- **корисници**: учлањено 1810 корисника, од тога 1417 бесплатно; 2535 активних чланова Библиотеке (корисници који наше услуге користе у Библиотеци на период од неколико дана или користе наше електронске сервисе, нису обухваћени овом статистиком, али их редовно евидентирамо као кориснике услуга);

- **позајмни сервис**: евидентирано 13315 посјета активних корисника; издато укупно 49182 јединица библиотечке грађе (24410 ван Библиотеке, 9987 на пулту, 12951 у Читаоници, 1721 за дјечије програме, 113 јединица некњижне грађе – ЦД/ДВД); раздужено је око 49000 јединица библиотечке грађе;

- **коришћење Читаонице и бесплатног интернета**: 424 корисника стручне и референсне литературе, дневне штампе, серијских публикација, фонда Завичајне збирке, публикација из Националне библиотеке Црне Горе обезбијеђених путем сервиса *Међубиблиотечка позајмица*; 160 корисника користили су бесплатан приступ интернету;

- **сервис Питајте библиотекара и остали захтјеви**: 30 захтјева, у виду попуњеног електронског обрасца, или мејлом; пружено је информација корисницима у Библиотеци или телефоном као одговор на мање сложене упите, а преко стручних и научних информација за потребе истраживачког рада за различите категорије корисника; корисника обучили смо за претраживање електронских база података; 1803 корисника упознали смо са услугама и сервисима које Библиотека пружа;

- **сервис Међубиблиотечка позајмица**: упутили смо 4 захтјева за позајмицу и скенирање грађе НБЦГ „Ђ. Црнојевић“, преузели 3 публикације за наше кориснике, извршили 2 повраћаја позајмице; 2 захтјева и 2 повраћаја грађе Библиотеци за слијепе Црне Горе, која је доставила 35 звучних књига за наше кориснике;

- **претраживање**: за помоћ корисницима при изради домаћих задатака, презентација и плаката за школу, семинарских, матурских и дипломских радова, односно радова за постдипломске и докторске студије, стручне и научне радове, обавили смо 29259 претраживања у бази BIBLIO, у бази COBISS 18635 и око 500 тематских претраживања.

- **копирање и скенирање за потребе корисника и Библиотеке**: 2570 стр.

СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ

Један библиотекар и виши књижничар присуствовали су Радионици „Креирање виртуелних изложби“, у Националној библиотеци Црне Горе „Ђурђе Црнојевић“ на Цетињу. Радионицу је водила др Софија Кларин Задрavec из Националне и свеучилишне књижнице у Загребу. У уводном, теоријском дијелу упознали смо се са концептом виртуелне изложбе, примјерима добре праксе у изради мреже виртуелних изложби и алатима за њихову израду, а у практичном дијелу сви полазници су имали прилику да осмисле и реализују једну изложбу тог типа.

Двоје запослених, библиотекар савјетник и библиотекар, присуствовало је дводневној Међународној конференцији библиотекара, архивиста и музеолога „MONTENEGRO – Libraries, Archives and Museums – LAM 2019“, у организацији Националне библиотеке Црне Горе и Министарства културе Црне Горе. Тема Конференције била је: Европске смјернице за сарадњу библиотека, архива и музеја, а циљ да подстакне и учествује у изради стратегија развоја ових установа у информацијском друштву, да укаже на примјере добре праксе у окружењу и представи најуспјешније стратегије и иницијативе, методологије и пројекте који су довели до значајних резултата и успостављања националних стратегија

дигитализације културне и научне баштине. Радове је изложило 57 учесника из Црне Горе, Србије, Хрватске, Босне и Херцеговине, Македоније и Њемачке.

Представници Института информацијских знаности из Марибора одржали су Презентацију COBISS-a (Кооперативни онлајн библиографски систем и сервис) у Црној Гори, у COBISS центру Црне Горе на Цетињу, а 1 запослени присуствовао је презентацији.

И ове године смо, традиционално, присуствовали Београдском сајму књига. Троје запослених (библиотекар савјетник и два библиотекара) обишли су штандове издавача и упознали се са актуелном продукцијом белетристике и стручне књиге. Због потребе годишње набавке књига за Библиотеку, прикупили смо каталоге актуелних издања и посјетили антикваријате у потрази за вриједним примјерцима за фонд Старе и ријетке књиге и Завичајне збирке. Присуствовали смо стручним предавањима и књижевним промоцијама.

МАТИЧНА СЛУЖБА

Библиотека је благовремено обавила обилазак библиотека из своје надлежности. Посјетили смо 5 школских библиотека – 4 основне школе и СМШ „Иван Горан Ковачић“. Записником смо евидентирали затечено стање у погледу фонда, опреме, кадра и сл. Све библиотеке доставиле су неопходну документацију: статистички подаци и извјештај о раду за претходну школску годину и план за текућу. Комплетан извјештај доставили смо Матичној служби НБЦГ „Ђурђе Црнојевић“. Градска библиотека је, поред школских, матична и за све специјалне библиотеке са подручја Општине Херцег Нови. Међутим, ни ове године нисмо реализовали редован годишњи обилазак за двије такве библиотеке. Библиотека Државног архива Црне Горе – Подручна јединица Херцег Нови, није уписана у регистар библиотека, тако да над њом немамо надлежност, док су нас из библиотеке Института „Др Симо Милошевић“ обавијестили да је библиотекарка отишла у пензију и да њено радно мјесто још није попуњено. Ипак, уредно су доставили документацију, извјештај о раду и статистичке податке за 2018. годину.

ЈАВНЕ НАБАВКЕ

У 2019. години, сходно Закону о јавним набавкама и Правилнику о спровођењу набавки мале вриједности, реализовали смо више поступака набавки путем непосредног споразума.

Сходно Закону о јавним набавкама, за потребе спровођења поступака јавних набавки исцрпно смо истраживали тржиште, припремали спецификације, редовно водили прецизне евиденције, обављали службену комуникацију електронски и путем телефона.

Управи за јавне набавке Црне Горе благовремено смо доставили План јавних набавки за 2019. годину и сагласност надлежних из Општине на План и Годишњи извјештај за 2018. годину, а Годишњи извјештај о спроведеним поступцима јавних набавки, набавки мале вриједности и хитних набавки за 2019. годину доставићемо у законском року Директорату за политику јавних набавки Црне Горе.

ТЕКУЋЕ ОДРЖАВАЊЕ

На овој позицији, нажалост, поново нијесмо приходовали планирана средства, тако да нијесмо били у могућности да реализујемо реконструкцију расвјете у цијелом објекту ни планирану куповину канцеларијског мобилијара ни опреме: мултиблиц MUCUBE 90, коцка за фотографисање, Lstolite Ray D8 C5600 SET 2 x расв. тијело + 2 статива, 1 лаптоп рачунар, 1 десктоп рачунар, 6 софтвера (4 Microsoft office, 2 Windows). Међутим, у 2019. години смо коначно измирили дугогодишњи дуг према ДОО „Чистоћа“ за трошкове одвожења смећа, сходно Споразуму о регулисању дуговања, у 3 једнаке рате.

Обавили смо редован годишњи сервис противпожарног и противпровалног система заштите, контролу централног гријања, противпожарних апарата и мање поправке клима уређаја, рачунара и копир апарата. Од Општине Херцег Нови добили смо на поклон 2 клима уређаја, од којих је 1 коришћен, а Сава осигурање донирало нам је 1 рачунар, такође коришћен. Од опреме и уређаја купили смо екран за десктоп рачунар, звучнике и радијатор.

САРАДЊА

Библиотека већ дуги низ година остварује изузетну сарадњу са великим бројем струковних и сродних институција, а међу њима истичемо: НБЦГ „Ђурђе Црнојевић“ Цетиње, ЦУБЦГ Подгорица, Библиотека за слијепе ЦГ, Библиотека ЦАНУ и друге библиотеке у Црној Гори и окружењу. Сарадња

са поменутиим институцијама темељи се на реализацији корисничког сервиса *Међубиблиотечка позајмица* преко којег за наше кориснике обезбјеђујемо стручну литературу и аудио књиге, обављају матичне дјелатности, одабирају књига из фонда вишкова и сопствених издања појединих институција, стручној узајамној помоћи и слично.

Од изузетног значаја за нас, у сегменту реализације културних и дјечијих програма јесте сарадња са издавачима, писцима, књижевним критичарима, музичарима и глумцима из Црне Горе и окружења и школама са територије општине Херцег Нови. Ово се посебно односи на организацију МСК *Трг од књиге*.

Са многима од њих сарадња се реализује континуирано, а трудимо се да сваке године проширимо круг пријатеља и сарадника Библиотеке, који на различите начине доприносе побољшању резултата рада. Тако смо, сарадњу започели 2018. године потписивањем Споразума са Народном библиотеком „Стефан Првовенчани“ из Краљева, наставили и ове године. Били смо њихови гости на тродневној манифестацији *Жичка хрисовуља*. Обилазак краљевачке библиотеке и размјена искустава са колегама били су за нас изузетно значајни.

У току 2019. обновили смо сарадњу и са Амбасадом Канаде, са којом смо реализовали два програма у нашој Библиотеци.

Са познатим дјечијим писцем, Горданом Тимотијевић, сарађивали смо на реализацији дјечијих програма, која је у новембру одржала петодневну едукативну, креативну радионицу за ђаке основних школа из Херцег Новог.

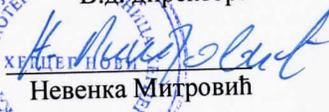
Сарадњу смо наставили и са Дневним центром за дјецу са сметњама у развоју и за њихове штићенике повремено одржавали програме читања.

Такође, редовно сарађујемо и са свим службама и представницима оснивача, Општине Херцег Нови, и нашим донаторима, Туристичком организацијом Херцег Нови и Министарством културе Црне Горе.

ОСТАЛИ ПОСЛОВИ

У 2019. години, трочлана Комисија из редова запослених (директор – библиотекар савјетник, библиотекар и виши књижничар) завршила је израду Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, на који смо добили сагласност Оснивача и који је усвојио Савјет. Благовремено смо сачинили, усвојили и доставили надлежним органима: Програм рада Библиотеке за 2019, Финансијски план Библиотеке за 2019, Извјештај о раду Библиотеке за 2018, Финансијски извјештај Библиотеке за 2018, кварталне финансијске извјештаје, Финансијски план МСК *Трг од књиге* 2019, Финансијски извјештај МСК *Трг од књиге* 2019, Извјештај о спровођењу Плана интегритета, Извјештај о спровођењу Плана оптимизације, Годишњу евиденцију покретне и непокретне имовине, Извјештај јавних набавки..., а свим субјектима који су послали захтјеве за слободан приступ информацијама одговорили смо у законском року. Такође, сви чланови управљачких и стручних тијела (Савјет Библиотеке, Издавачки савјет, Редакција зборника *Бока*, Програмски Савјет МСК *Трг од књиге*, Извршни одбор МСК *Трг од књиге*, повремене и привремене комисије и радна тијела...) савјесно и благовремено су обављали послове из своје надлежности.

Новим Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, предвиђено је радно мјесто секретар – правни факултет са положеним испитом за јавне набавке. Већ годинама ове захтјевне послове, уз административне и финансијске, на штету стручних послова које њихово радно мјесто подразумијева, обављају директор и остали запослени, па би попуњавање овог радног мјеста у великој мјери растеретило запослене и допринијело несметаном обављању стручних послова.

В.д. директора

Невенка Митровић

